

RAASAKKASUON KASVILLISUUSKARTOITUS

1. JOHDANTO

Turveruukki tilasi Biologitoimisto Jari Venetvaara Ky:ltä Raasakkasuo kasvillisuus kartoituksen kesäkuussa 1998. Raasakkasuo sijaitsee Yli-Iin Pahkakosken kylässä, 2 km Yli-Ii- Pudasjärvi tiestä pohjoiseen. Kartoitusalue koostuu neljästä erillisestä ojitetusta alueesta. Näistä suurin (58,4 ha) sijaitsee Pohjois-Koutuanjoen itäpuolella ja pienemmät erillisalueet (13,2; 6,6 ja 5,2 ha) em. joen länsipuolella. Maastotyön alueilla (yhteensä 84 ha) tekivät 8.9. ja 16.-17. 9 FM Ulla Ahola, LuK Jouni Klinga ja LuK Suvi Kudjoi.

2. MENETELMÄT

Turveruukin "rajaamat" alueet käytiin läpi maastossa määrittäen alueen kasvillisuustyypit, jotka ovat pääosin varsinaisista suotyypeistä ojituksen myötä syntyneitä muuttumia. Kultakin kasvillisuustyypiltä kirjattiin runsaimmat kasvilajit. Erityisen tarkasti käytiin läpi rehevämät kasvillisuuskuviot, mahdollisten harvinaisten lajien löytämiseksi. Alueelta otettiin myös valokuvia. Alueelta ei ollut käytettävissä ilmakuvia, jotka olisivat helpottaneet sekä maastotyöskentelyä että alueiden rajauksia raportointivaiheessa. Kasvillisuuskuvioiden rajaukset tehtiin siis silmävaraisiin maastohavaintoihin perustuen.

3. KASVILLISUUSKUVAUKSET

Yli-Iin seutu kuuluu Pohjois-Pohjanmaan Kainuun aapasuo vyöhykkeeseen (Ruuhijärvi 1988). Seuraavassa kuvataan erikseen kunkin kartoitettavana olleen alueen kasvillisuutta.

3. 1. Raasakkasuo; Pohjois-Koutuanjoen itäpuoli (58,4 ha); ALUE I

Koko alue on ojitettu tiheästi pohjoiskoillis-etelälounais -suuntaisin ojin. Länsireunan eteläosassa aluetta reunustaa Pohjois-Koutuanjoki.

Pääosa alueesta on jossain määrin luonnontilaisista suotyypeistä muuttuneita isovarpurämeitä, pienempiälaisesti esiintyy tupasvilla- ja lyhytkorsirämeitä. Isovarpurämemuuttuman lajistoon kuuluvat vaivaiskoivu (*Betula nana*), suopursu (*Ledum palustre*), tupasvilla (*Eriophorum vaginatum*), isokarpalo (*Vaccinium oxycoccus*), jokasuo rahkasammal (*S. angustifolium*), punarahkasammal (*S. magellanicum*) ja varvikkorahkasammal (*S. russowii*). Puusto on tyypillisimmillään pelkkää manttää (*Pinus commune*). Suotyypin vaihettua tupasvillarämemuuttumaan tupasvillan osuus lisääntyy ja puusto harvenee. Alueen länsiosassa on luhtaista isovarpurämeojikkoo, jossa luhtaisuutta ilmentävät mm. pohjanpaju (*Salix lapponum*), vesisara (*Carex aquatica*) ja juolukkapaju (*Salix myrtilloides*). Paikoitellen isovarpurämemuuttuman tai -ojikon puustossa on männyn lisäksi myös hieskoivua (*Betula pubescens*).

Avoneva -muuttumat keskittyvät rajauksen itä- ja eteläosiin. Mesotrofisia (keskiravinteisia) avonevamuuttumia on alueen koillisosassa ja alueen eteläosan entisellä avosualueella. Näillä muuttumilla kenttäkerroksen valtalajina ovat kastikat (*Calamagrostis purpurea* ja *Calamagrostis canescens*). Koillisosan nevamuuuttumalla on pohjakerroksessa myös runsasravinteisuutta ilmentäviä lettosammalia.

Suon keskiosissa on kasvillisuudeltaan ympäröivistä rämeiköistä erottuva luhtainen oligotrofinen sarakorpimuuttuma, jonka kenttäkerros on kastikkavaltainen (*Calamagrostis canescens* / *purpurea*). Erotuksena eteläosan mesotrofisesta lyhytkorsinevasta ovat pullosaran (*C. rostrata*) ja juustosaran (*C. chordorrhiza*) esiintyminen kenttäkerroksessa ja harvahkossa sijaitsevien koivurykelmien ja yksittäisten kuusien muodostama puusto.

Mielenkiintoisimpia ovat alueen lounaisrajan ulkopuolella sijaitsevat suotyypit, joissa näkyy joen läheisyys ja sen luoma pienilmasto. Näitä ovat luhtaiset korpi- ja korpirämemuuttumat sekä jokiuoman varren puuton luhtareunus. Korpimuuttumien

puusto on kuusen, koivun ja männyn muodostamaa sekametsää. Kenttäkerroksessa tavataan yleisesti isovarpuja ja vesisaraa, paitsi ruohokorpimuuttumalla, jossa kenttäkerros on viitakastikkavaltainen.

Kartalle numeroitujen kohteiden kuvaukset:

1. Koivu ja mäntyvaltaista (lisäksi kuusta aluspuuna) korpiräme-muuttumaa, jonka kenttäkerroksessa on runsaasti tupasvillaa. Muita yleisiä lajeja ovat sarat (mm. *Carex nigra*, *Carex canescens*), kangasmaitikka, puolukka, juolukka, suopursu, mustikka ja variksenmarja. Pohjakerroksen valtalajeina ovat puna- (*Sphagnum magellanicum*), varvikko- (*Sphagnum russowii*), neva- ja rämerahkasammalet (*Sphagnum recurvum* coll.) ja vaalearahkasammal (*Sphagnum centrale*). Lisäksi esiintyy kuultorahkasammalta (*Sph. aongstroemii*). Seinäsammalta (*Pleurozium schreberi*) on mätäspinoilla. Rahkasammalten peittävyys on yli 80 %.

2. Avoneva -muuttumaa, jolla nyt kasvaa oijen reunoilla koivua (10 m pit.) ja mäntyä (3-6 m pit.). Kenttäkerros on kastikka (*Calamagrostis purpurea* ja / tai *Calamagrostis canescens*) -valtaista, myös vaivaiskoivua ja kurjenjalkaa (*Potentilla palustris*) on runsaasti. Pohjakerros on paikoin aukkoinen (rahkasammalten peittävyys on paikoin alle 20 %), minkä syynä ainakin osittain on se, että ojat ovat kuivattaneet kasvupaikan rahkasammalille kelpaamattomaksi. Paikan ravinteisuudesta (kertovat paikoin esiintyvät lettorahkasammal (*Sphagnum teres*) -mättäät, keräpäärahkasammal (*Sphagnum subsecundum*), kampsammal (*Helodium blandowii*) ja lettolelväsammal (*Rhizomnium pseudopunctatum*). Alueella on myös korpilajistoa: vaaleaa rahkasammalta (*Sphagnum centrale*), metsäsuikerosammalta (*Brachythecium oedopodium*), ja kivilaakasammalta (*Plagiothecium denticulatum*).

Alue on ollut ennen ojituksia pääosin mesotrofista luhtaista ehkä osittain rimpistäkin nevaa. Alueelta löydetty lettolajiston perusteella paikalla on ollut jopa lettolaikkuja. Paikka on ojitusten myötä kuivunut ja menettänyt luonnontilansa ja jäljellä oleva ravinteisuutta osoittava sammallajisto tulee todennäköisesti häviämään paikalta.

3. Tupasvillaräme- ja tupasvillakorpi -muuttumaa. Alueella on 2-10 m pituista männikköä ja harvakseltaan kuusia. Kenttäkerroksen runsaimmat lajit ovat tupasvilla ja vaivaiskoivu. Lisäksi esiintyy juolukkaa, variksenmarjaa ja paikoin viitakastikkaa (*Calamagrostis canescens*). Pohjakerroksessa vallitsee rämerahkasammal (*Sphagnum angustifolium*).

4. (varsinaista ; pohjakerroksen valtalajina on rämerahkasammal) Oligotrofista lyhytkorsineva -muuttumaa. Alueella on pientä mäntytaimikkoa (pituus 50 cm - 3 m) ja kenttäkerroksessa vallitsevat tupasvilla ja vaivaiskoivu. Muita yleisiä lajeja ovat rahkasara (*Carex pauciflora*), harmaasara (*Carex canescens*) ja monitähkävillä (*Eriophorum angustifolium*). Pohjakerroksessa on rämerahkasammalten lisäksi mm. punarahkasammalta (*Sphagnum magellanicum*) ja rämekarhunsammalta (*Polytrichum strictum*).

5. Eo. alue vaihettuu länsireunamiltaan tupasvillarämemuuttumaksi, jolla vallitsee mäntypuusto (3-10 m pit.), kuusta esiintyy harvakseltaan. Kenttäkerroksen runsaimmat lajit ovat tupasvilla ja juolukka. Muita yleisiä lajeja ovat suokukka, variksenmarja, vaivaiskoivu ja monitähkävillä. Pohjakerroksessa vallitsee rämerahkasammal (*Sphagnum angustifolium*).

6. Aluerajauksen itäreunaan ulottuvan kangasmetsäniemekkeen pohjoisreunassa on kaistale pallosarakorpikämmettä, jonka kenttäkerroksen runsaimpina lajeina ovat pallosara (*Carex globularis*), vaivaiskoivu, tupasvilla ja suokukka. Pohjakerroksen valtalajina on rämekarhunsammal (*Sphagnum angustifolium*), lisäksi on mm. korpikarhunsammalta (*Polytrichum commune*).

7. Luhtaista suursaraneva- ja sararämemuuttumaa pienehköllä alalla. Alueella on 2-6 m pituista mäntypuustoa. Kenttäkerroksen valtalajeina ovat vesisara (*Carex aquatilis*) ja jouhisara (*Carex lasiocarpa*). Muita yleisiä lajeja ovat vaivaiskoivu ja raate. Pohjakerroksessa vallitsevat räme- (*Sphagnum angustifolium*) ja punarahkasammal (*Sphagnum magellanicum*).

8. Osittain rahkaista oligotrofista lyhytkorsineva -muuttumaa, jonka kenttäkerroksen valtalajina on tupasvilla. Lisäksi esiintyy suokukkaa, variksenmarjaa, vaivaiskoivua ja tupasluikkaa. Pohjakerroksen

yleisimmät lajit ovat räme- ja nevarahkasammal (*Sphagnum recurvum* coll) ja kalvakkarahkasammal (*Sphagnum papillosum*).

9. Lyhytkorsineva -muuttuman länsipuolella on lyhytkorsiräme -muuttumaa.

10. Karurimpinen kalvakkanevamuuttuma. Alueella on pientä mäntytaimikkoa (pituus 50 cm - 3 m) ja kenttäkerroksen yleisimpiä lajeja ovat tupasvilla, rahkasara (*Carex pauciflora*), jouhisara ja vaivaiskoivu. Pohjakerroksessa vallitsee kalvakkarahkasammal (*Sph. papillosum* ja rimmissä rimpirahkasammalet (*Sph. cuspidata* -ryhmä).

11. Isovarpuräme -ojikkoa / muuttumaa, jonka mäntytuusto on 2-7 m pituista. Kenttäkerroksessa vallitsee vaivaiskoivu. Muita yleisiä lajeja ovat tupasvilla, vaivero (*Chamaedaphne calyculata*), suokukka, juolukka, suopursu ja raate. Harvakseltaan esiintyy jouhisaraa ja järvikortetta (*Equisetum fluviatile*). Pohjakerroksessa vallitsevat räme- (*Sphagnum angustifolium*), puna- (*Sphagnum magellanicum*) ja varvikkorahkasammal (*Sphagnum russowii*).

12. Talvitien etelä- ja pohjoispuoliseilla alueilla vaihtelevat isovarpu- ja tupasvillaräme -ojikot / muuttumat. Lajisto kuten edellä. Pohjakerroksen valtasammalena on rämerahkasammal (*Sphagnum angustifolium*).

13. Oligotrofinen kalvakka lyhytkorsineva -muuttuma. Alueella on pieniä mäntyjä (90 cm - 3 m pit) ja kenttäkerroksen valtalajina on tupasluikka (*Trichophorum cespitosum*). Pohjakerroksen valtalajina on kalvakkarahkasammal (*Sphagnum papillosum*), lisäksi esiintyy kalvaskuirisammalta (*Calliergon stramineum*), rämekarhunsammalta (*Polytrichum strictum*) ja kuultorahkasammalta (*Sphagnum aongstroemii*).

14. Eo. alue vaihettuu länsireunastaan kalvakaksi lyhytkorsiräme -muuttumaksi.

15. Koivuvaltaista (lisäksi mäntyä ja kuusta) luhtaista korpimuuttumaa. Kenttäkerroksen runsaimpia lajeja ovat viitakastikka (*Calamagrostis canescens*), suokukka, tupasvilla ja kurjenjalka (*Potentilla palustris*). Pohjakerroksen lajistoa: kalvakka- (*Sphagnum papillosum*), räme- (*Sph. angustifolium*) ja vaalearahkasammal (*Sph. centrale*).

16. Luhtainen oligotrofinen sarakorpi. Lajistoa: viita- / korpikastikka (*Calamagrostis canescens* / *purourea*), pullosara (*Carex rostrata*), juurtosara (*Carex chordorrhiza*), kuusi, hieskoivu

17. Luhtainen pallosarakorpiräme -muuttuma

18. Alueen luoteisosa: pääosin tupasvillarämettä. Myös pieniä lyhytkorsinevaräme -laikkuja (18 b).

19. Isovarpurämevaltaista aluetta (myös pienialaisia tupasvilla- ja lyhytkorsiräme -laikkuja).

20. Luhtaisia korpirämeitä- ja korpityyppejä. Näitä ovat luhtaiset varsinainen korpirämemuuttuma, muurainkorpimuuttuma, pallosarakorpirämemuuttuma, ruohokorpimuuttuma ja puuton luhta, jonka kasvillisuus on lähimpänä koivuluhtaa. Luhdan kenttäkerroksessa esiintyvät suoputki (*Peucedanum palustre*), myrkykeiso (*Cicuta virosa*), rönsyleinikki (*Ranunculus repens*), raate (*Menyanthes trifolia*), kurjenjalka (*Potentilla palustris*), vesisara ja luhtavuohennokka (*Scutellaria calericulata*) ja pohjakerroksessa haprarahkasammal (*S. riparium*) ja korpikarhunsammal (*Polytrichum commune*). Korpimuuttumien puusto on kuusen, koivun ja männyn muodostamaa sekametsää. Kenttäkerroksessa tavataan yleisesti isovarpuja ja vesisaraa, paitsi ruohokorpimuuttumalla, jossa kenttäkerros on viitakastikkavaltainen. Pohjakerroksessa kasvaa tavanomaista korven rahkasammallajistoa

21. Tupasvillaräme -ojikko.

22. Pallosarakorpirämettä kivennäismaa -alueen ympärillä. Kenttäkerroksessa runsaasti pallosaraa (*Carex globularis*).

23. Pienialainen kalvakkaräme. Pohjakerroksen valtalajina kalvakkarahkasammal (*Sph. papillosum*).

24. Luhtainen mesotrofinen lyhytkorsineva -muuttuma, jonka ehdoton valtalaji on viitakastikka (*Calamagrostis canescens*). Siellä täällä kastikkaheinikon seassa kasvaa vaivaiskoivua. Aukkoisen kenttäkerroksen runsain laji on jokasuonraikasammal. Puusto on harvaa hyvin kasvanutta männikköä.

3.2. Pohjois-Koutuanjoen länsipuoliset alueet

Eteläisin alue (13,1 ha); ALUE II

Alue on kokonaan ojitettua (luode-koillinen -suuntaisia ojia) ja alkuperäiset suotyypit esiintyvät alueella jonkinverran kuivuneina muuttumina. Alueella vallitsevat vähäravinteiset kalvakkaneva- ja kalvakkanevaräme -muuttumat. Rajauksen itä-kaakkois -osissa on isovarpuräme -ojikkoa, joka jatkuu Pohjois-Koutuanjoelle asti.

Karttapohjalle numeroitujen alueiden kuvaukset:

1. Kalvakkaneva -muuttuma. Alueella on harvakseltaan männyntaimia (50 cm - 4 m) ja jokunen koivu. Kenttäkerroksen runsaimmat lajit ovat tupasvilla ja rahkasara (*Carex pauciflora*). Mätäsintojen lajistoa: variksenmarja, vaivaiskoivu ja suokukka. Pohjakerroksessa vallitsee kalvakkarahkasammal (*Sphagnum papillosum*), lisäksi puna- (*Sphagnum magellanicum*) ja räme-/ nevarahkasammalia (*Sphagnum recurvum* coll.).

1 b. Karurimpinen kalvakkaneva -muuttuma. Lajisto kuten edellisessä, lisäksi rimpipintalaikkuja (rimpirahkasammalia; *Sphagnum cuspidata* -coll.).

2. Varsinainen lyhytkorsineva -muuttuma. Lajisto poikkeaa kalvakkanevasta lähinnä pohjakerroksessa vallitsevan rämerahkasammalen (*Sphagnum recurvum* coll.) osalta.

3. Jäkälä- ja varputurvekangasta. Mäntypuustoinen (alle 8 m pituista). Kenttäkerroksen runsaimpina lajeina kanerva (*Calluna vulgaris*), juolukka, vaivaiskoivu ja suopursu. Muita yleisiä lajeja: pallosara (*Carex globularis*), tupasvilla. Pohjakerroksessa kynsisammalia (*Dicranum* sp.), rämekarhunsammalta (*Polytrichum strictum*), seinäsammalta (*Pleurozium schreberi*) ja paakkurahkasammalta (*Sphagnum compactum*).

4. ja 5. Tupasvilla- ja isovarpuräme -ojikkoa. Kenttäkerroksen lajistoa: tupasvilla, variksenmarja, juolukka, vaivaiskoivu, suokukka. Pohjakerroksen lajistoa: rusko- (*Sphagnum fuscum*), puna- (*Sph. magellanicum*), neva- ja rämerahkasammal (*Sph. angustifolium* ja *fallax*), seinäsammal ja silmäkerahkasammal (*Sphagnum balticum*).

6. Rahkaräme -ojikko. Puusto 3 -6 m pituista mäntytaimikkoo. Kenttäkerroksen lajistoa: variksenmarja (runsaat), suopursu, hilla, juolukka, tupasvilla. Pohjakerroksessa vallitsee ruskorahkasammal (*Sphagnum fuscum*). Myös seinäsammalta esiintyy.

7. Paikoin rimpinen kalvakkaneva -ojikko. Harvakseltaan 50 cm - 3 (-6) m pituisia mäntyjä. Kenttäkerroksen runsaimpina lajeina ovat tupasluikka (*Trichophorum cespitosum*), tupasvilla, suokukka, juolukka ja vaivaiskoivu. Pohjakerroksen välipintojen valtalajina on kalvakkarahkasammal (*Sph. papillosum*), myös paakkurahkasammalta (*Sph. compactum*) ja räme- / nevarahkasammalia (*Sph. recurvum* coll.) esiintyy. Rimpien lajistoa ovat mm. aapa- (*Sphagnum lindbergii*) ja silmäkerahkasammal (*Sph. balticum*).

8. Isovarpuräme -ojikko. Mäntypuustoinen (pituus 1 - 7 m). Lisäksi harvakseltaan koivua. Kenttäkerroksen runsaimpina varpuina ovat vaivaiskoivu, juolukka ja paikoin esiintyvä vaivero (*Chamaedaphne calyculata*). Muita lajeja: tupasvilla, rahkasara, hilla ja pohjakerroksessa vallitsevana rämerahkasammal (*Sph. angustifolium*), lisäksi punarahkasammalta (*Sph. magellanicum*).

8 a. Pienialainen tupasvillarämelaikku, jonka vallitsevina lajeina ovat tupasvilla ja rämerahkasammal.

Keski -alue (6,6 ha); ALUE 3

Rajattu alue on ojitettujen soiden keskelle sijoittuva luonnontilainen aapasuo. Valtaosa alueesta on puutonta karurimpista kalvakkanevaa. Suon laiteilla on pienempinä kuvioina ombrotrofista lyhytkorsinevaa, oligotrofista kalvakkanevaa sekä

variksenmarjarahkarämettä. Rajausalueen itäpuolella suo rajoittuu keskiravinteiseen ruopparimpinevaan.

Karttapohjalle numeroitujen alueiden kuvaukset:

1. Pallosarakorpiräme -ojikko

Puustossa männyn ja kuusen peittävyys on noin 40 % ja hieskoivulla 20 %. Pohjakerroksessa välipintojen valtalajeina on jokasuo-rahkasammal, mätäspinoilla korvenkarhunsammal sekä seinäsammal. Kenttäkerroksen lajeina metsävarvut puolukka ja mustikka ovat peittävyudessa tasavetäisiä suopursun kanssa.

2.a Rahkainen ombrotrofinen lyhytkorsiräme -ojikko

2.b Rahkainen ombrotrofinen lyhytkorsineva

Kuvion laiteille on ojituksen vaikutuksesta syntynyt männyn taimia. Pohjakerroksen ehdoton valtalaji on silmäkerahkasammal, muina lajeina kalvaka-, puna-, jokasuo- ja ruskorahkasammal. Kenttäkerroksen valtalajina on tupasvilla sekä mätäspinoilla variksenmarja ja juolukka.

3. Oligotrofinen kalvakkaneva

Pohjakerroksen valtalajina on kalvakkarahkasammal, muina lajeina on jokasuo-, puna-, silmäke- ja ruskorahkasammal. Kenttäkerroksen valtalajit ovat tupasvilla ja tupasluikka. Mätäsväleissä on pienialaisesti kuivahtanutta ruoppaa.

4. Karurimpinen kalvakkaneva

Pohjakerroksesta noin 30 % on rimpipintaa, jossa vuorottelevat vajo-, silmäke- ja paakkurahkasammal. Kenttäkerroksen muodostavat tupasvilla ja tupasluikka mättäät, joiden ympärillä kasvaa kalvakkarahkasammalta. Tyyppi pysyy hyvin tasalaatuisena koko suon alueella.

5. Variksenmarjarahkaräme

Pohjakerroksen ehdottomana valtalajina on ruskorahkasammal, mutta välipintatasolla ruskorahkasammalen ohella on myös silmäke- ja jokasuo-rahkasammalta. Tyyppi on siis osittain kirjorahkarämettä.

6. Oligotrofinen kalvakkaräme -muuttuma

Pohjoisin alue (5,2 ha): ALUE 4

Kokonaisuudessaan vanhaa ojitusaluetta Pohjois-Koutuanjoen länsipuolella. Valtaosa alueen soista on karua tupasvillaräme- ja vaivaiskoivurämeojikkoa. Ojituksen vaikutukset näkyvät valtaosalla alueesta puuston kasvun selvänä elpymisenä, mutta pohja- ja kenttäkerroksen lajistossa ei ole vielä tapahtunut suuria lajisuhteiden muutoksia. Suunnittelualue rajautuu idässä Pohjois-Koutuanjoen vaikutuspiiriin. Rajauksen ulkopuolella joen rannalla on luonnontilaista luhtanevaa ja saranevaa. Mutkittelevan Koutuanjoen maisemakuva on paikallisesti edustava.

Karttapohjalle numeroitujen alueiden kuvaukset:

7. Oligotrofinen lyhytkorsiräme -muuttuma

Puusto 0,5 - 4 metristä männikköä, jonka kasvu on selvästi lisääntynyt ojituksen ansiosta. Pohjakerroksen lajistossa silmäke-, jokasuo-, ruso- ja ruskorahkasammal. Kenttäkerroksen lajistossa tupasluikka, tupasvilla, variksenmarja, juolukka ja vaivaiskoivu.

8. Vaivaiskoivuräme -ojikko

Puusto on tiheää 2-5 metristä männyn taimistoa. Pohjakerroksen valtalajina on jokasuo-rahkasammal, lisäksi on punarahkasammalta ja seinäsammalta. Kenttäkerrosta vallitsee vaivaiskoivu sekä hilla ja tupasvilla.

9. Pallosarakorpiräme - pallosararäme -ojikko

Puusto mäntyvaltainen, mutta siellä täällä kasvaa nuoria kuusia ja hieskoivuja. Osa kuusista on ehkä hakattu. Tyypin turvekerros on yli 0,5 metrin vahvuinen. Pohjakerros on jokasuo-rahkasammal

valtainen, kenttäkerroksen lajistossa on pallosara, tupasvilla, vaivaiskoivu ja variksenmarja. Pallosaran runsaus vaihtelee varpuja runsaammasta niitä vähäisempään peittävyYTEEN. Korvenrahasammal on harvinainen. Pienialaisesti kuvion sisällä on tupasvillarämeojikkoa.

10. Tupasvillaräme -ojikko

Puusto on mäntyvaltaista. Pohjakerroksen valtalajina on jokasuonrahasammal, kenttäkerrosta hallitsee tupasvilla sekä harvemmassa tupasluikka.

11. Jokivarsi

Joen uoma on luonontilainen ja pienmaisemaltaan paikallisesti edustava. Mutkittelevan joen varsilla on kapealti kastikka valtaista tulvaniittyä, jolla kasvaa harvassa hieskoivujuotteja. Lähempänä länsipuolen suota tyyppi vaihettuu varsinaiseksi sarakorveksi ja edelleen tupasvillarämeeksi.

12. Mesotrofinen lyhytkorsineva

Mesotrofian ilmentäjinä on siniheinä ja villapääluikka. Pohjakerroksen valtalajina on silmäkerahasammal.

13. Mesotrofinen ruopparimpineva

Isoja ruoppaisia ja aukkoisia kuljuja, joissa on kuitenkin tupasluikkamättäitä sekä niiden ympärillä välipinnan sammalia. Rimpipintojen välillä on rakkaisia rämejänteitä. Pohjakerroksen aukkoisessa lajistossa on paakku- ja kalvakkarahkasammal. Kenttäkerroksessa tavataan siniheinää, valkopiirtoheinää ja tupasluikkaa.

14. Mesotrofinen kalvakkaräme

Alueella on männyn taimistoa. Pohjakerroksen leisempänä lajina on paakkurahasammal. Kenttäkerroksen lajistossa on siniheinä, tupasluikka, kanerva ja variksenmarja.

15. Rakkainen lyhytkorsineva

16. Tupasvillaräme -ojikko

17. Vaivaiskoivuräme -ojikko

4. YHTEENVETO

Turveruukin rajaamat Raasakkasuon osa-alueet ovat pääosin ojitettuja soita. Poikkeuksena on kolmannella osa-alueella noin kuuden hehtaarin kokoinen karu-keskiravinteinen kalvakkaneva. Vallitsevina suotyyppeinä suunnittelualueella ovat vähäravinteiset isovarpu-, tupasvilla- ja lyhytkorsirämeet. Suurimman osa-alueen koillisnurkkauksessa on keski-runsaravinteista nevuuttumaa, jolta löytyi ravinteisuutta vaativia sammallajeja. Alueella ei kuitenkaan tavattu harvinaisia eikä uhanalaisia kasvilajeja. Ojitusten takia on suo menettänyt luonnon tilansa, vaikkakaan kuivattava vaikutus ei vielä näkynyt selvänä rämeosien kasvillisuudessa. Pohjois-Koutuanjoen varsi kuuluu avainbiotooppeihin; sen lajistoon kuuluu tavanomaisia luhtalajeja ja kasvillisuustyyppinä tavataan erilaisia luhtaisia korpi- ja korpirämemuuttumia.

